Anul II. Nrul — 13. Prețul unui exemplar **4** Lei. Timișoara, 25 Martie 1928

SVASTICA BANATULUI

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE

De sub președinția D-lui Prof. **A. C. CUZA**

ABONAMENTUL PE UN AN

Pentru plugari și muncitori Lei 200 | Pentru bănci și fabrici Lei 500
Pentru intelectuali . . . „ 300 | Abonament de sprijin „ 1000
Jugoslavia 200 Dinari :-: In America 4 Dolari

Director-proprietar:
ALEXANDRU ȚIERANU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
TIMIȘOARA I., Str. M. Eminescu Nr. 5.
Pentru Lugoj: D. P. Asandi ziarist, Str. Impăratul Traian No. 9.

Procesul optanților în discuția Consiliului Județan!

Cuvântarea d-lui Dr. Aurel Ciobanu:

On. Consiliu județean!

Inainte de a întra în ordinea de zi îmi țin de datorie să fac o reprivire asupra evenimentelor petrecute în intervalul de timp dela ultima sesiune până în ziua de azi cu repercusiune și asupra județului nostru.

Avem de înregistrat 2 mari evenimente ambele însă triste și dureroase pentru noi și pentru toată țara.

1. Primul este moartea neașteptată a marelui bărbat de stat I. C. Brătianu, fostul președinte a consiliului de Miniștri, la a cărui funerarii și județul nostru a fost reprezentat. Organizarea omenească în societăți și state și îndrumarea pe căile culturii și civilizației în toate timpurile a fost legată de individualități puternice, de bărbați providențiali. Intre bărbații providențiali a țării noastre putem numera și pe fericitul defunct, care a prezidat cel mai glorios act a vieții naționale românești, și a cărui nume va avea locul de onoare între marii bărbați a națiunei, pe paginile cele mai frumoasă și luminoase a istoriei noastre naționale. I. C. Brătianu nu a aparținut unui partid politic, ci a fost a întregei națiunii române. Se cuvine să ne aducem aminte cu evlavie de numele și faptele sale și naintea mormântului său să zicem crestinescul „Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească".

2. Al doilea eveniment ce a atins dureros întreaga națiune române este atitudinea consiliului Ligii Națiunilor față de pretensiunile exagerate ale așa numiților optanți unguri, menite să zădărnicească realizarea reformei agrare în țara noastră, a celui mai uman frumos și generos act de dreptate socială.

Reforma agrară la noi se poate considera întârziată.

Libertatea individuală și egalitatea politică căștigată cu mari sacrificii de sânge în și după marea revoluțiune franceză, rămân frase fără conținut real, dacă foștilor sclavii jobagi nu li se crează condițiile materiale a existenții și a independenții personale.

Proprietarii români, susținătorii așazămintelor noastre culturale și a tradițiilor naționale au plecat urechea la murmurul mulțimii suferinde și cu inima caldă a patriotului conștiu de cerințele timpului, au privit chestiunea agrară în față, s'a resemnat și în frunte cu marele și neuitatul rege Ferdinand, s'au deposedat singuri, punând la dispoziția guvernelor moșiile lor, pentru ca să poate avea o bucată de pământ, acei, cari l-au apărat cu eroism și l-au îngrașat cu sângele lor.

Când proprietarii români, trăesc azi retrași, modest lipsiți de latifundiile lor, mândrii însă că prin jertfa lor au salvat ordinea socială, nu numai în țara noastră, ci în toată Europa, punând stavila anarhiei bolșevice, ce năvălea din Rusia și Ungaria; ar fi înmoral să se admită, ca proprietarii unguri să fie privilegiați atunci, când radicaismul reformei agrare a fost aruncat în Banat sub ocupațiunea aliaților tocmai de guvernul lui Károlyi Mihály și de proectul lui Buza Barna.

Ori statul român nu putea face o reforma agrară mai puțin radicală, decât aceia, cu care guvernele de pe atunci din Budapesta voiau sa ademenească populațiunea din Ardeal și Banat să nu se despartă de Ungaria.

Consolidarea socială economică și politică a statului român, indirect are repercursiuni avantagioase și asupra țărilor vecine și a pacei Europei Centrale. In fața sacrificiior și a generozității trebue să dispară egoismul și specula. Cred, că am consimțământul DV. când va propun o moțiune prin care manifestăm și noi aceia ce simte întreaga națiune română. Vă rog să dați ascultare și să primiți următoarea moțițune, cu care suntem datori nu numai față de aceia, cari apără în țara și în afară interesele statului român, ci și față de aceia, cari ne-au trimes aici cu votul lor, și cari văd că pământul primit prin reforma agrară asigură existența lor materială.

Moțiune

Consiliul județean respectuos Vă presintă următoarea moțiune votată în ședința de azi cu unanimitate și cu ovațiuni solemne și Vă roagă să o transmiteți la locul în drept cu observarea că întreaga moțiune a fost ascultată în picioare și D-lui Ministru de Externe i sau făcut cele mai călduroase și entusiaste manifestațiuni stop Moțiune Consiliul județean a județului Timiș-Torontal reprezentând pe baza votului universal întreaga populațiune a județului cu cele mai multe minorități etnice din țară aderează la propunerile și principiile susținute în numele națiunei române de Dl. Ministru de Externe N. Titulescu înaintea Ligii Națiunilor în sesiunea din urmă dela Geneva și aprobă ținuta demnă a D-lui Ministru de Externe întru apărarea prestigiului și suveranității națiunei române care a adus cele mai mari sacrificii nu numai în războiul mondial ci și după încheierea păcii și în special prin realizarea reformei agrare în interesul consolidării sociale a țării noastre și a păcii Europene stop Reforma agrară în România sa realizat din inițiativa proprietarilor români însuflețiți de ideia dreptății și de ridicarea la demnitatea de om a țăranului asuprit sute de ani, iar de sacrificiul conștiu și patriotic a proprietarilor români au beneficiat toți mici agricultori fără deosebire de religie confesiune sau naționalitate stop Nu s'a făcut deosebire între îndreptățiți împroprietăriți deci nu se poate admite privilegii nici unor proprietari expropriați stop Cererea optanțior unguri emanează numai din un egoism material și din dorul de a împiedeca consolidarea socială și economică a țării până când gestul proprietarilor români a izvorit din un patriotism luminat și umanitarism creștinesc stop De aceia aceasta chestiune nu poate fi judecată de un arbitru după formalități juridice, ci de simțul de echitate socială și politică a Consiliului Ligii Națiunelor stop Aderăm la moțiunea unanimă a parlamentului român și exprimăm mulțumirea și admirațiunea noastră D-lui Ministru de Externe pentru magistra sa apărare a causei muncitorilor agricoli din țara noastră rugându-l să ducă la bun sfârșit acțiunea începută întru apărarea suveranității statului nostru stop

Dr. Aurel Cioban
președintele consiiului județean

Societatea ortodoxă națională a femeilor române, Fil. Timișoara.

APEL.

Convinși, că atât viața individului cât și a societății întregi se poate reface și însănătoși numai prin reînoirea și întărirea sentimentelui religios, am inițiat organizarea unor misiuni religioase în orașul nostru și anume, în zilele când au loc impresionantele și fermecătoarele slujbe: deniile (privegheri).

Inalt Prea Cuviosul Părinte Arhimandrit Policarp P. Moruşca, Stareţul Sfintei Monastiri Bodrog, a binevoit — apreciind strădaniile noastre — să ne acorde prețiosul său concurs și veni la Timișoara, ca să țină misiuni religioase pentru bărbați și pentru femei.

Misiunile pentru bărbați vor avea loc în zilele de 25 Martie în biserica ort. rom. din Fabrică, în 26 Martie în biserica ort. rom. din Mehala, iar în 27 Martie în biserica ort. rom. din Elisabetin la ora 6 și jum. seara. In ziua de 28 Martie dimineața la ora 7 se va oficia Sfânta Liturgie în biserica ort. rom. din Fabrică urmând a se împărtăși cu Sfânta Cuminecătură bărbații și tinerii cari vor dori.

Misiunile pentru femei și fete vor avea loc în zilele de 28, 29 și 30 Martie la ora 6 și jum. seara în Capela liceului de fete „Carmen Sylva". In ziua de 31 Martie se va oficia Sfânta Liturgie tot acolo urmând a se împărtăși cu Sfânta Cuminecătură femeile și fetele cari vor dori.

Vă rugăm să luați parte a aceste misiuni și să faceți propagandă și printre cunoscuți, pentruca un cât mai mare număr de bărbați și femei să ia parte la aceste misiuni și a se împărtăși cu Sfânta Cuminecătură.

Timișoara la 17 Martie 1928.

Paulina Mezin
președintă.

Din Jimbolea

Jidanii sunt ajutorați în detrimentul celoralalți locuitori

Nu putem ști ce poate fi pe capul guvernanților noștri, cari în loc de a îndrepta relele și neajunsurile din țară, tot mai mult coboară prestigiul neamului și al țării prin măsurile lor greșite.

Atunci când presa noastră luptă din răsputeri și dă în vileag toate faptele antipatriotice a așa numiților „socori" și ale „anumitei prese", trebuie să constatăm, că autoritățile noastre, — poate fără a-și da seama, desconsideră tot ceia ce s'a făcut cu bună chibzuială în interesul și prestigiul țării și al neamului.

Știm că cu ocaziunea congresului studențesc, la Oradea-Mare, tânărimea noastră universitară a manifestat contra elementului jidovesc, care printr'o muncă subversivă tinde la distrugerea țărilor și Bisericilor.

Și de stăm să cumpănim lucrurile și să le judecăm drept, vedem că în timpul când această tânărime, portă înaintea ochilor ei un ideal național și cinstit, care tinde de a pune în mișcare toate elementele creștine, cinstite și bune, din sânul Patriei, — atunci vin cei de sus, cei mari, aceia, care din Capitala țării nici când nu și-au dat osteneala de a cerceta și a judeca după dreptate și pe compatrioții nostri creștini de altă naționalitate, — aceștia vin, că de dragul unor parazițí jidani, să alunge pur și simplu din post chiar și pe medicii care de ani de zile își îndeplinesc datoria.

La anul 1924, luna Aprilie, comuna Jimbolia a trecut de sub stăpânirea sârbească, în stăpânirea noastră. Locuitorii acestei comune în majoritate sunt Svabi. Cu dragoste s'au lipit de noul stat și dau dovezi de loialitate. Cu această alipire toate oficiile au devenit românești și astfel a devenit oficiu românesc și „Casa cercuală" dimpreună cu doi medici germani care au devenit cetățeni români. Acești doi medici cu numele de *Dr. Nicolae Konrad* și *Dr. Mateiu Kolbuss*, începând dela această dată au îngrijit lunar 600—800 de bolnavi pentru o neînsemnată leafă de 2000 Lei, lunar, până la anul 1927, când li s'a ridicat leafa la 4300 Lei.

Acum după patru ani de muncă aproape gratuită, s'a mișcat și Inspectorul sanitar. In loc de a aduce elogii acestor medici pentru munca prestată, în loc de a le comunica într'un mod demn că dumnealor nu vor mai figura ca medici pentru această instituțiune, li s-a comunicat, printr'o simplă adresă că sunt *demisionați*.

Și cine ocupă locul lor? *D. Dr. Feldman, jidan*, cine știe din care parte a Galiției sau a Poloniei?!

Iată-ne dar unde ajungem cu noile numiri pe care ni le face Inspectoratul sanitar fără a judeca o clipă, că prin această numire jignește pe cineva sau nu. (Poate că dumnealor vor fi având alte interese mai mari, ca patria și neamul). Când elementul românesc patriotic se nizuește a rezolvi chestia tuturor parazițílor jidani, iată că doi medici creștini sunt destituiți, fără multă vorbă și înlocuiți cu un jidan. Atât timp, cât acești doi medici își îndeplineau datoria pe o leafă de nimic, nimeni nu se interesa de dânșii, — azi însă, când leafa li s'a mărit într'un chip considerabil, iată că vine jidanul și îi scoate din post!

Acești medici nu s'ar fi revoltat, dacă ar fi fost înlocuiți cu un medic român, dar se revoltă, pentrucă după patru ani de serviciu pe seama celor nevoiași, sunt pur și simplu dați afară și înlocuiți cu un jidan.

Jimbolia e o comună șvăbească, a cărei locuitori sunt oameni sârguincioși, loiali și devotați autorităților. De aceia nu e bine că autoritățile noastre superioare își bat joc de ei în felul acesta ignitor pentru toți creștinii, dar revoltător până la violență, pentru părinții studenților dela medicină, cari își văd distrus viitorul fiilor săi!

Datoria noastră este, ca pe acești locuitori ai țării să-i atragem, iar nu să-i jignim, cum face Inspectoratul sanitar.

Ar fi bine și dorim ca Inspectoratul sanitar să revină asupra acestei numiri și să repare greșala făcută. Nu se poate tolera un pui de jidan în serviciul statului, într'un oraș de frontieră, unde multe secreturi de stat se pot divulga. *„Cristian"*.

„Cuziștii" din Polonia

Am publicat săptămâna trecută, că naționaliștii din Varșovia au distrus cartierul jidovesc.

Ziarele din străinătate ne aduc noui știri asupra manifestațiilor „cuziste" din Polonia.

La Varșovia s'au devastat — pentru a doua oară — prăvăliile jidovești și s'au arestat încă alte 200 persoane.

La Lemberg, studenții naționaliști au bătut pe jidani și au devastat câteva prăvălii jidovești. Apoi au manifestat pe stradă contra jidanilor. Și aici s'au făcut mai multe zeci de arestări.

Pe cum se vede, în scurt timp vom ajunge, că întreaga Europa să fie transformată, într'o enormă pușcărie, în care să se închidă toți „cuziștii" tuturor națiunilor, în număr de mai multe sute de milioane. Să deie bunul Dumnezeu!

Aviz pentru abonații ziarului din jud. Severin. **Abonații ziarului nostru din Lugoj și din întreg județul Severin sunt rugați a achita abonamentul d-lui Aurel Secoșanu dela Banca „Albina" din Lugoj, care va elibera și chitanțele legale. „Svastica Banatului" ne fiind subvenționată de nici o bancă jidănească, sau de vreun partid politic, se susține numai prin abonații ei.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Descoperirea propagandei comuniste în școalele de ucenici

Nu de mult a apărut în ziarele minoritare din localitate în „Déli Hirlap" și „Temesvari Hirlap" un comunicat a unui domn numit „Müller", șeful organizației uncitorești extremiste din Timișoara, în chestia propagandei comuniste ce se face de un timp încoacea între tinerii meseriași, ba chiar și între ucenicii dela școalele de ucenici ale Municipiului Timișoara.

Cum domnul Müller, în comunicatul său în chestia propagandei comuniste propagată de D-sa și tovarășii săi între tinerii muncitori, CONFIRMĂ DE ADEVĂRATE toate cele descoperite de corpul didactic, — ba chiar ne destăinuește și unele dedesubturi cu mult mai grave, arătând în plină lumină PROPAGANDA MOSCOIVTĂ făcută între elevii din școalele de ucenici, — ne-ar scuza răspunsul ce-l dăm.

Ceea ce mă obligă însă să răspund acestui domn Consilier al Municipiului, este **LIMBAJUL ORDINAR și acuza gravă adusă întregii tagme învățătorești, cât și critica făcută învățământului profesional.**

Acest Müller, scăpat din temnițele Jilavei, Văcăreștilor și Ocnelor Mari, ridicat azi prin grația legii românești de consilier al Municipiului Timișoara, **la ce nu poate visa nici în țara lui Kun Bela,** acest tâmplar, care a sfidat în plenul Consiliului Municipal credința instituțiilor culturale și întreg neamul românesc, acest comunist, fost șef revoluționar în mișcările din 1921, acest Müller, care trăiește încă liber în țara Românească, grație toleranței noastre dusă la extremitate, **acest terorist, CARE AMENINȚA toate atelierele și toți patronii din Timișoara cu propovăduirea întronării UNUI REGIM ARPOPIAT SOVIETIC,** acest pretins consilier, care în ședința Consiliului comunal **A CERUT DESFIINȚAREA STUDIILOR: RELIGIA, ISTORIA ȘI GEOGRAFIA,** acest comisar Sovietic, cutează azi a sfida un corp învățătoresc și a-i aduce grava acuzație, că nu e destul de pregătit, n'are cunoștințele necesare pedagogice.

Este adevăr, că nici unul nu propune pedagogia ala Moscova, predau numai studiile cunoștințelor generale și strict, profesionale, sădesc în elevi dragostea față de neam, țară și Rege, îndemnându-i de a fi muncitori harnici și cruțători, a respecta legile și așezămintele țării, de a fi supuși patronilor și autorităților, căutând a crește din fiecare elev cetățean bun al patriei.

Nu, domnului Müller aceste nu sunt de ajuns, ci declară că au organizat cursuri complimentare pe seama ucenicilor pentru a umplea golul cunoștințelor ce școala nu le dă. Și are cutezanță această figură periculoasă de a vorbi în numele părinților, cari arfimativ ar fi cerut în mod imperios organizarea acestui curs dela domnul Müller.

In urma descoperirii organizației tânăre comuniste DE CĂTRE DIRECTORII CĂMINELOR și ȘCOALELOR DE UCENICI, dau mai jos programul de învățământ al acestor cursuri, aflate în notițele unor băieți, arătând după spusele Domnului Müller necesitatea vitală (?) a complimentării studiilor din școală. Iată câteva probe:

Ce e capitalismul? Ce numim sclavism, proletariat și burjui? Cari sunt metodele de apăsare a burjuilor? Care este teoria lui Marx. Cari sunt treptele ierarhice în organizația sovietică? Dar CHEIA CIFRATĂ găsită la elevi PENTRU CE SERVIA?

Iată școala lui Lenin în mijlocul țării românești, iată studiile pe cari corpul didactic nu le predă și pentru care domnul Müller improoască epitete demne de inteligența lui, declarând modeștilor apostoli ai culturei românești, că habar nu au de pedagogie.

S'a mai aflat la elevii cari făceau cursul complimentar al domnului Müller și cântări patriotice după receta Lenin:

„Mergi înainte popor sub steagul roșu" ... sau **„Internaționala"** și **„Volga":**

„Iar poporul sub indemnul blândei
blândei mamei Volga lor
A pornit la luptă și a eșit învingător
Dunăre mamă bătrână cum mai poți
tu să înduri
Ca să zacă fii-ți mândri sub călcâiul
ăstor furi. etc.

In urma acestor descoperiri, acestui domn Consilier îi răspundem sus și tare: **n'are nici o calitate, nici cvalificație intelectuală să se pronunțe asupra învățământului profesional din Timișoara, superior altor școli industriale din țară, neavând nici căderea de a se pronunța pro sau contra corpului didactic, care i-a demascat școala moscovită.**

Noi încheiem discuția cu domnul Müller. Are cuvântul Siguranța, Prefectura Poliției, Ministerul de interne și al Muncii, punându-le la dispoziție dosarul, **cerând intervenții urgente, sancțiuni severe, și INCHIDEREA LOCALULUI UNIVERSITĂTII MOSCOVITE.**

Onor Consiliului Municipal îi adresăm modesta întrebare, dacă după toate acestea, acest consilier al Moscovei, mai are loc în sânul Consiliului comunal.

Un prieten al școalelor de ucenici.

Din Reșita.

Un comerciant român își spune cuvântul

Mă gândesc mult unde vom ajunge, dacă lucrurile s'ar practica și pe mai departe așa cum să practică în zilele de azi. Iată ce constat și ce mă îngrijorează.

In fiecare zi înainte de a mă așeza la masă să-mi consum bucătica de pâine, câștigată cu multă sudoare și dreptate, cu mult amar și îngrijorare, — n'o mai pot consuma atunci, când mă gândesc, că oare nici atâta drept n'avem noi românii în urma sacrificiilor ce le-am adus pentru glia acestei Țari nenorocite și fără sufete merituoase ca să ne luăm în primire mostenirea și să aibă și românul o zi cu soare în România lui. Știut este, că în urma învingerei din războiul mondial, am pierdut sute de mii de frați părinți și copii cari au dat jertfă trupul și sângele lor pe altarul unirii noastre naționale, iar țara nu are adevărații oameni cari să efeptuească cu desăvârșire și unirea sufetească a acestui oropsit popor, care geme, sub dictatura economică a leprosilor jidani și jidoviți.

Domnilor politiciani, conducători de păcătoase partide. Lăsați patima la o parte, și abandonați dorința de putere căci dorința de a vă perinda la putere când unii când alții, nu-și are alt scop, decât de a subjuga și pe mai departe această nenorocită nație, prietenilor vostri jidani, de cari nu sunteți lipsiți în nici un partid. Cercetați unde este cangrena, și dați injecțiile lecuitoare, ca să nu aduceți la peire acest popor de atâta bunăcredință și cu atâta dor de a vedea ceva mai bine, — ce la voi deocamdată nu să găsește. Sunteți aproape cu toții lipsiți de bunul simț pe care poporul dela sate, îl mai are. Treziți-vă din somnul cel de moarte priviți jur împrejur, căci ciasul al doisprezecelea a bătut. Gândiți-vă nu numai la procesul optanților unguri, ci și la sclavii acestor câmpii mânoase, expuși a muri de foame. Pe lângă Liga Națiunilor mai avem lipsă și de mămăliga noastră cea de toate zilele, pe care ni-o fură jidanii și jidoviții.

Iar din cearta dintre guvern și opoziție cine trage profitul?! Cine alții, dacă nu Lordul Mare-roșie și copii acestuia Blank, Groedel, Szana etc. Iată cine culege roadele scumpului nostru pământ românesc, pe care noi, cei cari îl muncim, pierim de foame.

La cele de mai sus adaug rugăciunea mea de Cuzist, după cum urmează:

Tatăl nostru carele ești în ceruri sfințească-să numele Tău, lipească-să sfaturile Tale de sufletul tuturor românilor, Unirea sufletească dă-ni-o noauă astăzi cu un ceas mai de vreme și nu ne duce pe noi la încercare cu jidanii și jidoviții ci ne scapă de cel rău. Numai credința în Tine sfinte stăpâne ne-a mai rămas și sfaturilor Tale ne menținem. Scapăne Doamne de momentele necurate, cari ne duc la desperare. Dăruește Doamne nu moarte, ci minte luminată și curaj conducătorilor noștri politici, spre folosul neamului românesc. Impedecă D-ne prelungirea parlamentului, pentru ca nația românească să scape de plata diurnelor zadarnice, dizolvă D-ne parlamentul de mameluci și-l înlocuește cu oameni luminați și cinstiți, cari să aducă jertfa cuvenită pe altarul național și creștinesc. Dă Doamne îndreptare scriitorilor români și energie națională pentru a vedea unde este păcatul și a deosebi binele de rău Desparte D-ne, de condeiu pe toți aceia cari luptă, contra idealului național. Dă D-ne muncă cinstită la Reșita, stârpește de pe fața pământului pe Veith și toate rămășițele lui; luminează și întărește spiritul național a conducătorilor români de acolo de cari legăm multă speranță. Ingrădește D-ne cu ziduri de granit hotarele Țării noastre Românești și distruge toate transporturile de parfumuri și ciorapi de mătasă îndreptate de jidani spre Tara mea, și dă D-ne poporului meu mintea românului cea din urmă. Dă D-ne putere și îndreptare preoților, pe cari îi considerăm de trimișii Tăi pe pământ, îndreaptă-i pe caela adevărată la serviciul divin al altarului Tău și al nației românești. Varsă-ți Doamne harul Tău ceresc peste câmpiile românești. Stârpește pălămida și lăcusta jidovească de pe holdele de grâu și porumb muncite cu atâta trudă de țăranul Tău român, asemenea și omizile, cari mănâncă rodul pomilor noștrii și pe cei cari ne falsifică productele de consumație, Și omori D-ne trântorii cari mănâncă mierea neamului meu, Și dăruește D-ne Țării mele viață vecinică. Amin.

Ion

Mobile

Cine vrea să-și aranjeze locuința modern cu mobile făcute în Arad din lemn uscat să meargă la

„Arta"

Cine vrea să cumpere mobile sufragerii (prânzitoare) dormitoare, saloane, bucătării, scaune, mese, otomane, matrațe să meargă la

„Arta"

Cine vrea să cumpere mobile plătibile în rate lunare până la un an să meargă la

„Arta"

Cel mai mare magazin românesc de mobile din Banat în Timișoara, Fabrică Piața Coronini 23, lângă biserica rom. catolică.

Telefon 10-95 Telefon 10-95

proprietari

Coandă și Dajdea.

Cronica Severinului

O națională stângace a industriei textile. — Ce rost mai au școlile profesionale!?. — Cum sunt plătite lefurile preoților ortodoxi din jud. Severin. — Iarăși.. „Concordia" lui Edelstein din Bacău.

— Dela redacția noastră din Lugoj —

Puternică fabrică de produse textile din Lugoj în care lucrează peste 1000 persoane și care realizează anual un venit de zeci de milioane lei, stă sub directa conducere a unui domn Pollak, care lucrează după directivele ce primește dela un primacționar din Budapesta.

Această fabrică în loc să se naționalizeze — după cum se aștepta, — spre bucuria dușmanilor intreprinderilor românești ia se internaționalizează din zi în zi, trecând marfa și milioanele peste granită, iar în țară nu rămâne decât sudoarea sutelor de țărani români cari lucrează din greu la jugul străinilor pentru lefuri de nimic.

Incă o fabrică de textile în miniatură, este altă intreprindere evreească din str. Buziaș, care după ce s'a înființat de către haldăii Barát și Lengyel a trecut astăzi pe mâna dlor Szendersky și Szaksz.

Dl. Rudolf Barát, — după cum extragem dintr'o publicație a Primăriei, — solicită dreptul de a înființa un alt *stabiliment de țăsătorie* în str. Timișoarei No. 32. On. Primărie a orașului Lugoj ne întreabă prin publicațiunea inserată în ziarul „Răsunetul", că avem vr'o obiecțiune? Nu avem nimic de spus, dar de obiecționat da!.. In Lugoj avem o școală profesională de fete, care an de an aruncă în viață zeci de absolvente. Crede dl. Primar că aceste dușoara dornice și ele să-și deschidă, poate vr'un *stabiliment de țăsătorie*, vor mai putea mâine, poimâine să țină piept concurenței acestor Sacși și Barați, — cari numai la naționalizarea industriei textile n'o să se gândească.

*

De un timp încoace înregistrăm mai multe plângeri din partea dlor preoți din jud. Severin, cari afirmă că nu primesc lefurile pe luni de zile. Pentru neachitarea la timp a lefurilor dlor fac vinovată Adj'a financiară, pe când buba zace alt undeva..

Pe lunile Ianuarie și Februarie 1928 lefurile preoților în suma de lei 3, 738.067 s'a ridicat dela Adj'a financiară de către esmisul Episcopiei Caransebeș, în ziua de 13 Martie a. c. Acești bani în loc să se achite celor în drept, s'au depus la o bancă din Lugoj, urmând ca să ajungă la destinație de abia peste câteva luni, dar și atunci cu anumite detrageri. De ce cu detrageri, când ar trebui să izvorească și ceva câștig, căci doar banca... manipulează cu benefícii?

Dnii dela Episcopia Caransebeș ar fi de dorit să lucreze mai cu zel la întocmirea statelor de leafă, cât și la achitarea punctuală a acestor lefuri.

*

Soc. de asigurări „Concordia" zace în agonie și urmează să-și dea obștescul sfârșit în mâinile atâtor procurori din România mare. Dl. Nedeleanu-Edelstein din Bacău se zbate, face, drege, dar candidatului la moarte doctorii nu-i mai ajută. Miile de asigurați așteaptă deci rezultatul acestei mișelii jidovești. In Nr. trecut, am scris că dl. Prim-Procuror din Lugoj și-ar fi primit banii înapoi dela reprezentantul „Concordiei" din Lugoj, haldăul Littmann. Informându-ne mai de aproape, dl. Prim-Procuror ne roagă să revenim cu aceea că dsa nevrând să se deosebească întru nimic de ceilalți asigurați a rămas pe mai departe în rândul asiguraților.

Ori cum, noi credem că râsul dela sfârșit ne va rămâne nouă.

D. Asandi.

Situația Partidului românesc din Jugoslavia

Dela ultimele alegeri încoacea, Partidul Românesc s'a întărit în mod puternic. Confuziunea provocată de trădătorii partidului: Dr. I. Jianu și Guga a dispărut și românii au constatat cu mare părere de rău, că și de data aceasta am fost trași pe sfoară, servind ca unelte în mânele câtorva persoane, cari urmăreau numai scopuri materiale.

Se știe, că în 1923, d-l Jianu, singurul deputat român de pe atunci, s'a înscris în clubul radical, fără știrea și aprobarea partidului român. Acest gest a atras excluderea sa din partid.

In alegerile din anul trecut, d-nii Dr. Jianu, Guga, Meda, Ion Sfera din Sânmihaiu, Teodor Topliceanu și Zărie C. Andreiu, din Alibunar, și Achim Ioșcu din Vladimirovat, au aflat de bine, ca să ducă o luptă electorală, contra partidului român, aliindu-se în acest scop cu sârbii.

Rezultatul acestei acțiuni a fost că nici un reprezentant al românilor n'a putut ajunge în Parlamentul sârbesc. Dar poporul s'a recules curând din această zăpăceală și al alegerile comunale, ce au urmat după alegerile generale, partidul românesc, înregistrează o deplină victorie. Listele partidului au fost alese în 75% din totalitatea satelor românești, ceea ce înseamnă, că peste 20 comune sunt conduse de consilii comunale compuse numai din români.

Zilele acestea va avea loc o consfătuire de organizare a partidului, care se va ocupa cu organizarea partidului și în comunele din nordul Torontalului, cari numără un total de 3500 voturi. Acest număr de voturi, — având în vedere legea electorală sârbească, — nicicând nu le va da posibilitatea de a avea un deputat, — (împărțiți fiind într'un district minoritar și voturile se repartizează pe district, nu pe țară, ca la noi).

Partidul românesc este condus de un comitet compus din următorii domni: președinte: Preotul Teodor Petrică; vicepreședinte: Preotul Gheorghe Sdicu și Preotul Adam Fiștea; Secretarul general: drd. Alexandru Butoarcă.

Partidul înființează **în fiecare sat românesc,** câte un comitet al partidului, iar în satele mai mari și câte un comitet de propagandă a tinărimei.

La alegerile generale din anul trecut, pe fruntea listei a figurat d-l dr. Sava Butoarcă, profesor pensionat.

Gazeta partidului este „Nădejdea", care apare săptămânal la Vârșet, redactată de d-l Nicolae Roman. Susținerea acestei gazete costă 2100 dinari, pe lună, administrația fiind gratuită.

Intre luptătorii marcanți ai partidului numărăm pe d-nii Protopop Traian Oprea și pe d-l Colonel Mihailovici.

— **„Eliminarea jidanilor** din domeniul culturei — e o problemă de existență pentru noi.

Elimenarea din domeniul culturei implică însă: eliminarea din domeniul economiei naționale, unde cultura își are rădăcinile ei." **A. C. Cuza.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Date autobiografice de Emanuil Ungurianu.

Date din activitatea lui Emanuil Ungurianu

6

(Continuare).

pentru 100 florini aur, să plăiim 121 florini hârtie (agio-ul era 20 florini la su'ă). In grupa aceasta de propagandă externă, încât îmi aduc aminte, erau Mocioneștii, Babeș, episcopul Aradului Mețianu, Augustin Hamsea, fost director seminarial, mai târziu arhimandrit, Emanuil Ungurianu și încă vre-o câțiva.

De articole și comunicate se îngrijea Babeș, dar scriau și Alexandru Mocioni și Dr. Cornel Diaconoviciu. Ungurianu a trebuit să adune și să comunice date despre numărul și puterea culturală și economică a românilor.

Acordul la început a fost stabilit pe 3 ani. dar mi se pare că odată sau de 2 ori a fost mai câte pe 1 an prelungit. Atunci a venit procesul memorandului și acest proces a făcut în toate privințile cunoscuți pe românii din Ungaria înaintea popoarelor europene, încât n'am mai avut nevoie de acordul cu „L'Europe“. Ungaria a devenit cunoscută ca țară poliglotă, n'am mai fost necesitați de a plăti ziare străine.

DUCEREA MEMORANDULUI POLITIC LA REGELE FRANCISC IOSIF I.

Pe la anii 1891—1892, când se făceau preparativele pentru ducerea memorandului la regele Francisc Iosif, relativ la validarea postulatelor politice ale naționalității române din Ungaria, comitetul național a convocat congresul Național-Politic al românilor la Sibiu, acesta a esmis din sânul său o comisiune de 30 membri, care să desbată și să vină cu propunere înaintea Congresului în chestia ca să meargă ori nu o delegațiune cu memorand la monarh, membru al acestei comisiuni a fost și Emanuil Ungurianu; aceasta comisiune a ținut în Sibiu ședință, unde consultând au ieșit la suprafață 2 păreri, una părere era ca memorandul să fie dus la monarh, pentrucă aceasta să cunoască mai apriat postulatele politice ale naționalității române și să le ducă la realizare; această părere au sprijinit-o 23 membrii ai comisiunei, cealaltă părere reprezentată de Alexandru Mocioni, Zeno Mocioni, Eugen Mocioni, Vincențiu Babeș Constantin Rădulescu, Coriolan Brediceanu și Emanuil Ungurianu. era ca poporul român să nu meargă cu memorand la Francisc Iosif, pentrucă ca monarh constituțional, nu face nimic fără consensul ministerului respunzător; guvernele și parlamentul unguresc ne urau și nu voiau să audă, nici cel mai neînsemnat drept politic al Românilor, eram siguri că nu vom fi primiți de monarh. In Ungaria în număr românii erau cu 3 milioane după unguri în locul al doilea, iar ungurii dintre toate naționalitățile mai tare se temeau de Români, pentrucă dintre toate naționalitățile din Ungaria acestia desvoltau cea mai mare activitate politică și exclusiva națională, culturală și economică, ne puneau piedici la orice viață politică, apoi nu ni s'a dat asigurarea, că deputația congresului va fi primită de Francisc Iosif în audiență. In fine eram convinși că cu învoirea ungurilor postulatele noastre politice nu se vor admite, ci numai o zguduire externă mai puternică decât Ungaria și decât Francisc Iosif va înfrânge puterea ungurilor și va valida postulatele noastre politice. Nu ne închinăm înnaintea sfântului care nu ne ajută.

Congresul național a hotărât ducerea memorandului, deputațiunea congresului în Viena n'a fost primită de Francisc Iosif. Inainte de ajungerea deputatiei la Viena, Francisc Iosif s'a dus la Ischl. Memorandul Românilor lăsat în cabinetul regelui a fost mai târziu, prin guvernul unguresc, restituit nedesfăcut comitetului Național. Zguduirea externă mai tare decât Francisc Iosif și decât ungurii a fost războiul mondial, care a realizat postulatele Românilor. Cei 7 membri cari au fost contra ducerii memorandului, au rațional bine, posteritatea le-a dat drept.

REUNUINEA INVĂȚĂTORILOR.

Dieceza ort. rom. a Aradului era împărțită de râul Mureș în două părți; una era pe partea dreaptă a Mureșului în Ungaria, iar cealaltă pe partea stângă în Banat; învățătorii români dela școlile poporale române din partea ungurească mai de timpuriu s'au organizat în reuniune literară, s'au provăzut cu statute aprobate de guvern și au început o activitate asiduă relativ la perfecționarea lor didactică și culturală precum și promovarea intereselor școalelor române poporale. Tot asemenea aveau reuniunea organizată și provăzute cu statute aprobate de guvern și învățătorii dela școlile poporale confesionale române din dieceza ort. română a Caransebeșului. La începutul erei constituționale a Ungariei, șovinismul ungurilor nu era așa de sălbatic ca mai târziu. Atunci era mai ușor reuniunilor învățătorilor români a obține aprobarea statutelor, mai târziu însă puneau guvernele unguresti piedici, ca în general elementul românesc să fie împiedicat în progresul cultural.

Pe la începutul anilor 1890 însă și învățătorii români din Banat ai diecezei Aradului, văzând activitatea fertilă a celor din partea ungurească a acestei dieceze și a celor din dieceza Caransebeșului, au voit a se organiza și dânșii în reuniune similară cu cei din Ungaria și cei din Caransebeș, deci au subșternut Ministerului de Instrucție statutele lor spre aprobare, însă de repetite ori totdeauna din alte motive erau respinse și așa consistoriul diecezan din Arad, unde învățătorii urgitau aprobarea statelor lor. numai știau ce să facă cu aceasta chestie. In fine la anul 1900 a predat întreg dosarul lui Emanuil Ungurianu, rugându-l ca el ca delegat al Consistorului să facă tot posibilul, ca aceste statute să obțină aprobarea ministerului; Emanuil Ungurianu a exoperat dela poliție permisiunea de a ținea adunare în Timișoara și a stabilit textul statutelor cu considerare la motivele respingătoare ale Ministrului, a convocat pe învățători la adunarea în Timișoara și a stabilit statutele.

(Va urma).

Reforma agrară

Cuvântarea rostită în Parlament, de d-l deputat A. Brudariu

Regret că iarăși trebuie să turbur liniștea a doi samsari de pământuri care au furat pământul a 310 familii de îndreptățiți din comuna Covasna Jud. Trei Scaune.

Onorabilii samsari se numesc Ion Mandai și Gheorghe Medianu, dintre care unul a fost senator, iar complicele lor este Consilierul agricol Moțet din Jud. Trei Scaune, care este și rudă cu cei doi samsari.

Este vorba de schimburi de pământ.

Faptele sunt atât de elocvente că orice comentarii sunt de prisos.

Majoritatea schimburilor făcute în Ardeal și Banat au fost făcute fie în dauna Statului fie scotând pe țăranii îndreptățiți din loturile lor.

In anul 1923 am expropriat dela Contele Micheș Armin 147 jugăre din hotarul comunei Surcea, pentru cei 310 îndreptățiți din Covasna, unde nu era de loc pământ arabil de expropriat.

Indreptățitii au fost puși în stăpânire.

Dar consilierul agricol Moțet, rudă cu Ion Mandai și Gheorghe Medianu, doi ardeleni împroprietăriți în Dobrogea pe vremuri cu câte 50 jugăre, dă acestora ideia unei îmbogățiri ușoare prin așa numitele schimburi atât de frenetic practicate de samsarii de pământuri.

Și cum acești doi domni lăsaseră un gol de munte sterp și fără valoare în vama Buzaului, consilierul agricol Moțet a întocmit două rapoarte cu No 2602 și 2848/924 și ambele false și întocmai ca și la Moșnița după exemplul consilierului destituit Mihailescu, recomandă Comitetului Agrar ca pe baza rapoartelor sale false, să admită schimbul cu cele 147 jugăre pe care le stăpânesc Covăsnenii.

Comitetul Agrar indus în eroare prin avizul său No. 23 din 24 Martie 1925, dă aviz favorabil pentru admiterea schimbului, dar simțind că la mijloc se ascunde o afacere murdară adaugă: „fără ca prin aceasta cei îndreptățiți la împroprietărire să fie stânieniți“.

Consilierul Agricol Moțet susținut de marii săi maiestri în arta de a fura pământul dela țărani, dă ordin jandarmilor să scoată pe țărani din stăpânire, iar pe de altă parte rudele sale protejate și îmbogățite prin acest schimb, vând pământul schimbat unor proprietari unguri din Surcea.

Țăranii se împotrivesc jandarmilor care erau gata să fie omorâți.

Intervine Prefectul care liniștește pe săteni și face un raport către Ministerul de Interne din care extragem:

„S'a creiat între locuitorii îndreptățiți la împroprietărire o reală nemulțumire capabilă a produce dezordine în caz când nu s'ar preveni din timp aranjarea împroprietăririi lor, față de necesitățile lor vitale, respectuos vă supun la cunoștiință acest fapt spre a interveni locului în drept ca să se revină asupra schimbului celor 147 jugăre din comuna Surcea“.

Raportul Prefectului de Trei Scaune zace din anul 1927 în cartoanele acelora care protejează pe consilierul agricol Moțet și pe samsarii de pământuri.

Rog pe Domnul Ministru de Agricultură să ordone o anchetă.

Să deposedezi pe țăranii români înșelând statul prin schimburi și să vinzi apoi acest pământ la proprietarii unguri, socotesc că este o crimă națională.

Față cu astfel de crime contra poporului român voi protesta necontenit, fie în parlament, fie în afară și voi înfiera pe autorii lor, fie că sunt foști sau actuali senatori — chiar dacă ar trebui ca pe această chestiune să rămân singur și chiar dacă ar trebui să denunț colaborarea cu colegii mei din Banat, pe care eu am înțăles-o altfel.

Am însă motive temeinice să cred pentru că am constatat din comunicările anterioare pe care le-am făcut, că din sînul acestui parlament va începe reacțiunea.

Totodată rog pe Domnul Ministru de Agricultură ca în vederea unei interpelări să-mi puie la dispoziție dosarul referitor la schimbul din Semlac și Lipova a d-lui deputat Sever Bocu.

De asemeni și dosarul referitor la schimbul fostului senator Diminescu privitor la moșiile din Vălcani și Foieni din Jud. Timiș-Torontal.

Rog pe Domnul Ministru Argetoianu să-și păstreze curajul și având încredere în forțele morale ale acestui parlament și ale țărei, să taie în carne vie.

Matineu religios la Lugoj

O interesantă conferință a părintelui Mihuț Jigorea

Lugoj. — Duminică în 18 Martie a. c. s'a ținut în teatrul orășănesc primul „matineu religios“ aranjat de către soc. femeilor ort. rom. „Armonia“.

A cântat corul „Vidu“, condus de dirigintele Filaret Barbu patru cântări bisericești: „Pe tine te lăudăm“ de Muzicescu, „Mântuire“ de Vidu, „Neamurile ale“ de Tempea și „Concert bisericesc“ de F. Barbu. Execuție precisă, avânt și sonoritate artistic desăvârșită, deși acustica proastă a teatrului a redus efectele cari erau incomparabile în biserică de expl.

Conferențiarul zilei părintele *Mihuț Jigorea*, bine apreciat orator, ni s'a prezentat foarte bine și ca concepție și ca formă externă. Ideea fundamentală a conferinței d-sale a fost în nucleu următoarea: *„Femeia își are cea mai sublimă chemare în activitatea ei de mamă și educatoare a familiei“.*

In cuvinte alese și filozofic întemeiate, părintele Jigorea ne arată cât de puțin suntem pregătiți pentru lupta ce trebue să o dăm împotriva dușmanului, care în forma veninului intră pe toate căile în mii de aspecte seducătoare, tinzând să distrugă mai întâiu castitatea copiilor, pentru ca pe urmă foarte ușor să nimicească sanctuarul vieții familiare. La distrugerea țării, neamul spurcat al evreilor se gândesc la urmă dupăce prin „cultura“ cinematografelor, prin muzica jazz-bandului, prin stupefiante și rochii scurte, ne vor învăța să... trăim bine.

Cu fraze calde și cu lacrămi in ochi apelează părintele Jigorea la femeile române să *nu doarmă ci să se roage și să priveghieze, căci dușmanul a intrat în țară, începând opera distructivă în capitala României-mare în societățile aristocrate. SĂ NU LĂSĂM CA OTRAVA JIDOVEASCĂ SĂ AJUNGĂ PÂNĂ LA PĂTURA INCĂ SĂNĂTOASĂ A TĂRANILOR, CĂCI ATUNCI VOM PIERI CA NAȚIUNE.*

Publicul care tixise sala teatrului, dovedit că este ogor dacă vine sămănătorul, — a primit cu evlavie cuvintele părintești sărbătorind la încheiere pe părintele Jigorea, manifestându-și totodată dorința ca cel puțin lunar dacă nu săptămânal să se repete aceste matinee religioase atât de folositoare și necesare pentru timpurile de azi. *Alior.*

O santinelă românească în nordul Franței

Duminecă, la 11 l. c. s'a constituit în orașul Lille din nordul Franței o asociație a studenților creștini din România, care va fi condusă de următorul comitet: președinte: Seproniu Lupaș; vicepreședinte: Gheorghe C. Bogdan; secretar: A. Lucaciu; casier și bibliotecar: St. Mânzat; controlor. T. Arsenoviciu.

Inregistrăm cu bucurie și mândrie înființarea acestui nou post al românismului în nordul Franței și avem convingerea, că acești tineri vor pricepe să reprezinte studențimea română cuzistă, cu cinste și demnitate la importantul lor post din Universitatea din Lille. Inima lor românească nu-i va lăsa să uite nici măcar pentru o clipă, că ochii străinului sunt îndreptați asupra lor și, că după purtarea lor, ne vor judeca străinii pe noi, neamul întreg.

Avem toată încrederea, că tinerii noștri bănățeni vor emula pe toate terenurile cu studenții francezi și vor ieși pretutindeni învingători, fiindcă din experiență cunoaștem, că noi românii suntem înzestrați dela natură, cu calități extraordinare, de cari nu se prea bucură alte neamuri. Deci postul cuzist din Lille e la datorie!

Adunarea generală a Astrei în Ghiroc

Asociațiunea Astra și-a ținut adunarea generală din acest an în frumtașa comună Ghiroc. La ora 9 se începe s. Liturgie pontificată cu toată evlavia de către P. on. Domn protopop Dr. P. Țiucra, cu preoții D. Voniga, V. Aga, Tr. Golumba și A. Chișozan. Răspunsurile le-a dat corul. La s. Liturgie d-l protopop a ținut cuvântare despre însemnătatea duminecii sf. Cruci.

După amiaz la ora 3, Casa nat. era plină de poporul adunat. Serbarea se începe cu „Imnul național“ cântat de cor și fanfară, conduse de înv. Bocșa. Deși această fanfară e organizată abia de 3 săpt. s'a produs bine. A urmat cuvântul de deschidere al păr. protopop Dr. Țiucra președ. Astrei, care cu cuvinte alese arată ce a făcut și ce face Astra pentru luminarea poporului. Pr. Tr. Golumba cetește rapoartele, din cari reiese activitatea desfășurată în județ de Asociațiune.

Inv. Bocșa cu elevii claselor sup. a școalei primare cântă pe 3 voci 2 cântări religioase, câteva eleve dela școala d-lui Baicu recitează poezii patriotice, după cari d-l medic Dr. Preda ține o foarte instructivă conferință despre răspândirea boalelor contagioase și cum să ne ferim de ele.

Corul disciplinat, întonează Imnul coroanei.

Pr. D. Voniga mulțumind oaspeților timișoreni pentru osteneala ce și-o dau întru promovarea culturală a poporului, aduce elogii înv. A. Baicu și M. Bocșa, cari își pun toată truda pentru ridicarea Ghirocului. „Dacă toți intelectualii din toate satele și-ar înțelege misiunea ca acești înv. vrednici și dacă în tot locul poporul ar fi pe treapta celui de aici, Astra și-ar fi încheiat programul de muncă“ — zice Sf. Sa. Intr'adevăr acest popor bine educat merită toată aprecierea, dar multă laudă și aceia, cari l-au ridicat la starea în care se află.

De încheiere d-l protopop mulțumește celor adunați pentru dragostea ce o au către tot ce e bun, instructiv și artistic.

Corul întonează „multi ani“ iar mulțimea se depărtează veselă de cele văzute și auzite.

Ciobănaș

Cetiți, răspândiți și sprijiniți „Svastica Banatului“

BCU Cluj / Central University Library Cluj

INFORMAȚIUNI

Funcționari achitați. Niculae Cismășeanu, funcționar la administrația financiară Oravița, și d-na Florica Căprioru, impiegată la serv. de siguranță Lugoj, au fost dați în judecată și destituiți pentru fals în acte publice și sustragere de bani. Procesul judecându-se zilele acestea de tribunalul Lugoj, cei doui fncționari au fost găsiți nevinovați și achitați.

Turburări anti-britanice în Egipt. Din Cairo se anunță că, azi, s'au produs ciocniri grave între poliție și studenții naționaliști, cari manifestau împotriva Angliei. 36 persoane au fost rănite în cursul ciocnirilor. Se anunță că și în alte localități din Egipt s'ar fi produs turburări cu caracter antibritanic.

Numire. Ministrul de justiție a delegat pe d. Petru Vasilescu, judecător dela judecătoria din Bocșa-Montană, a prezida comisiunile de ocol pentru expropriere și împroprietărire din județul Caraș.

Vama dela Baziaș. La Baziaș până ajungi să scoți marfa ajunsă dela Timișoara de multe ori 4 săptămâni, trebuie să îndeplinești atâtea formalități, plătind și taxe peste taxe, în cât de multe ori te-ai lipsi de marfă. N'ar putea să se modifice acest sistem vechi și dăunător populațiunei și bunului mers al economiei și comerțului?

Peste 800 rebeli uciși de avioane britanice. Avioanele britanice continuă zilnic să urmărească triburile cari au atacat frontiera Transjordaniei, refugiindu-se apoi în deșert. Urmărirea întâmpină însă mari dificultăți din cauza mirajului și furtunilor de nisip. Totalul rebelilor uciși de bombele aruncate de avioanele britanice în ultimele 15 zile este evaluat la 800.

Condamnare. Femeea Maria Călin din Căpălnaș a fost condamnată de trib. Lugoj la 2 ani închisoare pentru provocarea unui avort, din care s'a tras moartea victimei.

Conferință culturală. In ziua de 4 Martie c., d. Iuliu Vuia, directorul școalei normale de băeți din Caransebeș și cunoscut autor didactic, a ținut o conferință în sala teatrului orășenesc tratând subiectul: „Horia, Cloșca și Crișan". Această conferință, în care fruntașul bănățean a reușit să închege toată istoria Ardealului din ultimul secol, a fost ascultată cu atenție de numerosul public din sală.

Pastorale în Timișoara-Fabrică. Inregistrăm cu plăcere știrea ce ni se comunică, despre conferințele religioase, ce se țin în fiecare Duminecă, în sala festivă a școalei primare ortodoxe din Timișoara-Fabrică. Intre conferențiari înregistrăm pe dl. protopop Dr. Țiucra, care a vorbit în prima Duminecă din post, apoi pe dl. Iosif Olariu, care a vorbit despre Rugăciuni și dl. St. Stoicanescu, care a vorbit despre „O credință o știință". In ziua de 25 l. c. va vorbi dl. colonel Georgescu Pion, despre „Rolul Bisericii în viața neamului". Mulțumim celora cari se ostenesc muncind pe ogorul Domnului. Le dorim spor și rezultat vrednic de munca lor.

Tribunalul din Caransebeș. Pe ziua de 1 Aprilie o secție a tribunalului nostru va trece la tribunalul din Oravița. Au rămas numai 3 săptămâni până la data fixată pentru mutare și ministerul de justiție, încă nu a luat nici o dispoziție, în ceeace privește magistrații și funcționarii cari trebuie să fie transferați. Dela primul-președinte și până la aprod, toți așteaptă cu nerăbdare sentința ministerului.

Călătoria martorilor, informatorilor și inculpaților. Ca urmare dispozițiunilor relative la călătoria martorilor, informatorilor și inculpaților, direcțiunea generală c. f. r. face cunoscut că se poate considera ca valabile autorizațiunile în care se menționează ca punct de plecare numele comunei unde domiciliază persoana chemată de justiție. Aceasta în considerație că instanțele judecătorești nu cunosc de ce stație este deservită fiecare comună. Stațiile vor observa, la prezentarea autorizațiilor, pentru viză, dacă comuna înscrisă în autorizație este observită de acea stație.

Un meteor. In orașul Leon din Amerika, a căzut un meteor de o lungime de 180 metri și o lățiune de 15 metri. Prin căderea acestei stânci rupte de pe o cometă oarecare, s'a produs o enormă panică în sânul populației din Leon. Norocul lor, că stânca de foc n'a căzut asupra orașului, unde ar fi putut distruge o circumscripție întreagă.

Protestul studenților clujeni, contra Ligii Națiunilor. In ziua de 20 l. c. studențimea universitară din Cluj, a convocat prin placate, publicul românesc la o întrunire în fața „Lupoaicei", pentru a protesta contra „Ligii Națiunilor". S'a adunat un public foarte număros și s'au rostit mai multe cuvântări foarte vehemente la adresa cocotelor talmudice din Geneva. S'a înfierat purtarea așa zișilor „diplomați", cari nu mai cunosc cinste, și omenie pe acest pământ.

Din America. Un prietin a primit o epistolă din America de Nord, în care cetim: „Scriați, că este sărăcie în țară. Să nu credeți, că aici nu este! Amintesc un caz, care l-am văzut pe când lucram la un restaurant, unde veneau oameri flămânzi și cerșeau de mâncare. Alții mergeau la butoiul cu lături și la lada de gunoiu, de unde își scoteau rămășițe de mâncări. Mâncau și zarzavaturi murdare, pline de gunoiu, așa cum le-au scos din lada murdăriilor. Pe stradă la tot pasul întâlnești pe câte un cerșitor. Aici sunt foarte mulți oameni desperați și zilnic se comit jafuri și asasinate".

Iată o epistolă dela un român bănățean, care ne arată, că în ce neagră mizerie trăiesc nenorociții creștini amăgiți la emigrare, prin agenții jidani, cari mișună în orașele și satele noastre. Acestia fac, ca frații noștri să fie ridicați dela vatră strămoșească, la care i se gătea o mâncare omenească, și să fie transportanți în necunoscuta străinătate, unde sunt siliți a se hrăni cu resturile de mâncări adunate din gunoaiele și lăturile porcești.

Pentru cultivatorii de sfeclă de zăhar. Organizația obștiilor și tovărășiilor muncitorești românești naționale creștine, de sub prezidența d-lui Coonel în rezervă I. Niculcea, invită pe toți cultivatorii de sfecle de zahăr, ca să participe la consfătuirile ce vor avea loc la: **25 Martie la Sascut** (Moldova), 1 Aprilie la Burdujeni (Moldova) și la 8 Aprilie la Mizil (Muntenia). Delegații obștiei vor aștepta în gară. La aceste consfătuiri se vor discuta chestiuni de cea mai mare importantă. Se proiectează înființarea unei fabrici de zahăr, prin obștea cultivătorilor, care să pună capăt exploatării producătorilor români de către fabricele jidovești susținute de jidanii din străinătate.

Nici un ac dela jidan!

ECONOMICE

Stupari

Primăvara se apropie. Totul trebue să reînvieze. Intreaga natură își reclamă drepturile sale, lar lumea insectelor urmează să iasă din toropeala iernei.

Cine poate să ne prevestească toate acestea mai bine decât albina?

Ea este termometrul agriculturii, căci prin zumzetul ei dulce și armonios ne spune că a sosit frumoasa primăvară!

Cu ce vom răspăti aceste ființe, atât de simțitoare, atât de harnice, cari din truda lor ne împărtășesc și pe noi oamenii? Ca și musafirii lor de rezervă, (trântorii), în vremea marelui culeș, mergem la căsuțele lor, cu panerele goale, ca să le umplem pe de-a gata cu faguri cristalini, din magazinele lor.

Dar, poate că așa le-a fost ursita, ca și în omenire: să trăiască unii din agoniseala altora. Dar dacă lucrurile stau astfel, ni se cere și nouă agricultorilor, cari avem albine, să ne gândim un moment la ele. Să profităm de zilele frumoase de primăvară și să le cercetăm starea lor, de este bună sau rea, spre a le veni în ajutor.

Deci, fraților cultivatori de albine, cari aveți în îngrijirea voastră asemenea ființe, atât de folositoare, nu le lăsați, vă rog, la voia soartei, ci căutați momentul a le cerceta în prima zi călduroasă din Februarie.

Imprumutați-le faguri cu miere, luând dela stupii cei mai bogați, cari au de prisos. Ca nu cumva prin neglijienta voastră să constatați cu durere, peste câteva zile, că au pierit de foame.

Petre A. Popescu
Stupar dela Severin

Ingrijiți pomii roditori

Să nu-și închipue cineva că dacă a făcut o plantație mai ales cu caracter comercial, fie chiar în condițiunile cele mai bune și mai favorabile, și-a asigurat rentabilitatea și nu mai are nici o grijă.

A face plantațiuni și a aștepta apoi să vină fructe alese și căutate pe piață fără cuvenitele îngrijiri, nu-i lucru de om cuminte și cu rost, mai ales atunci când am ales cele mai de fructe varietăți. La rezultatul dorit — cel mai mare venit — nu vom putea aunge dacă nu vom îngriji pomii mereu. Numai așa ne vor da o producție îmbelșugată de fructe, curate și sănătoase, având înfățișarea frumoasă, care fură și încântă ochiul și gustul consumatorilor.

De aceea, pomicultorul practic și încercat, se va interesa regulat și totdeauna să-și trateze pomii contra tuturor bolilor cu caracter epidemie și insectelor ori paraziților cari pricinuiesc pagube foarte mari.

Fructele pătate, crăpate, viermănoase și pipernicite nu mai au gustul și aroma varietății; nu au nici o căutare în comerț și ele strică prețul pe pietele comerciale, aducând turburări negustorilor și amărăciuni producătorilor, cari nu le aleg și nu le îndepărtează, când împachetează și fac expedițiunile.

Dar alegerea aceasta (sortarea) prea adeseori devine o adevărată ruină pentru producători, ei fiind loviți întâi. Fiecare gospodar trebue să țină socoteală că este mult mai ușor, mai practic și mai cuminte de a înlătura răul, a păzi și a apăra pomii de boli și de insectele vătămătoare, cari atacând pomii, compromit în parte și nu rareori chiar în total, recoltele pomilor.

E recomandabil ca îndată ce se arată boala sau însectele distrugătoare și nu se cunoaște rețeta de vindecare, să se împacheteze mici părți atacate din pomi, însoțite de insectele respective și să se trimită direcțiunii horticultorii din ministerul agriculturii, spre cercetare și luare de măsuri grabnice, ca boala să poată fi combătută cu succes.

V. Lovinescu-Rădășeni
Horticultor-pomolog.

Din viața satelor noastre

Petrila. Diogen Bunea, în etatea de 64 ani s'a spânzurat în locuința sa. Cauza sinuciderii nu se cunoaște.

Petroșani. Conflictul între muncitorii minieri din această regiune și societățile de cărbuni ivit pe chestiunea reînoirii contractului colectiv, — neputându-se aplana prin tratativele duse între părți în luna Decembrie 1927, — sa deferit tribunalului jud. Hunedoara, recurgându-se astfel la arbitraj.

Zilele acestea, a fost în localitate d. Spoilă, președintele tribunalului, însoțit de delegații muncitorilor, pentru cercetarea amănunțită a tratamentului minierilor, starea lor, precum și stabilirea pretențiunilor ce au, — dând astfel o soluție echitabilă acestui conflict de muncă.

Rezultatul se va anunta la timp.

Pui. Fetița Aurelia Telălău din comuna Pui, în etate de 2 ani, fiind lăsată sngură în casă, i-au luat foc hainele și coprinsă de flăcări a ars, dându-și sfârșitul în chinuri groaznice.

Vulcan. Postul de jandarmi a descoperit o bandă de falsificatori de bani, în momentul, când aceștia au încercât să pună în circulație banii falsificați. Jandarmeria cercetează spre a descoperi pe toți complicii.

Soc. Rom. de vânătoare „Fazanul" din Timișoara

La sediul societții se află la dispoziția membrilor aparatele necesare pentru schimbarea capsulelor dela tuburi uzate, precum și diferite alte obiecte ale societății, pentru încărcarea cartușelor.

Achitați cotizația și ridicați permisele de vânătoare dela Prefectura Județului, cât mai curând.

Sediul societății este la redacția gazetei noastre: Timișoara, Cetate, str. Eminescu No. 5 (lângă armurăria lui Lazits Dușan).

Comitetul.

Poșta Redacției

N. Brancu. S'a ordonat o anchetă, care însă întârzie din cauza boalei d-lui primpretor. Actul trimis l'am înaintat. Ai puțină răbdare.

Pentru ziditi noui sau modificări la cele vechi, taxa încasată este legală.

I. Stan, Șipet. Tin cont de informațiile primite. Chestia stupilor nu se poate încă rezolva, fiindcă Ministerul încă n'a aprobat bugetul județului, în care este prevăzută și suma pentru desvoltarea apiculturii. Și școala dv. va căpăta, dacă d-nii învățători se vor interesa la timp. Prefectura nu plătește delegați pentru cultura pomilor. Asemenea funcțiuni nu există. Poate ai înțăles greșit cele scrise de noi: am spus, că Prefectul dă un ajutor grădinăriei orașului Timișoara, ca aceastâ grădinărie să sădească pe seama județului, pomii necesari. Pentru Casa Națională, scrie direct d-lui Emanuil Ungureanu.

I. L. student, Beba-veche. Te rog trimite date concrete asupra cazului amintit în epistoală. Vom insista, ca să se facă o anchetă și vom publica toate. Dar trimite date pozitive, căci fără acestea nu putem face nimica.

Ion, Reșița. Iți mulțumesc. E bine dar nu polemiza. Scrie numai cu scopul de a arăta lumii, ce vrei. Nu ne batem capul de partidele politice, cari singure se sinucid. D-zeu să-i ierte, dacă vrea. Noi mergem înainte, peste stârvurile celor otrăviți cu cașcavalul politic.

Judecătoria Urbană Timișoara, Secția Cărții Funduare.

No. 1716/928. cf.

Extract din publicațiune de licitație.

In cauza de executare pornită de urmăritorul Alexandru Țieran contra urmăriților minora Maria Deutch și Margareta Deutch la cererea urmăritului — Judecătoria ordonă Licitațiunea nouă în baza §§ 176 și 185 din legea LX din 1881, asupra imobilului înscris în cf. a comunei Timișoara-Elisabetin din circumscripția Judecătorie ocolului Timișoara No. 574 protocolului cf. A 3—v5 No. top. 755/1—19 și 756/1—14 de casa No. 1015 în prețul de esclamare 297000 Lei și asupra imobilului cuprins în cf. a comunei Timișoara-Elisabetin 1523 4 + 2—16 No. top. 757/1—15 în prețul de esclamare 132000 Lei pentru încasarea creanței de 85000 Lei bani capital, interese de 12% de la 14 Iulie 1924 spese de proces și de executare de 5993 Lei bani fixate până acum. Licitațiunea se va ține în ziua de **2 luna Mai anul 1928, ora 9**, în palatul dicasterial, parter ușa No. 20. Imobilele ce vor fi licitate nu pot fi vândute pe un preț mai mic de cât jumătate din prețul de strigare. Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție în numerar sau în efect de cauție socotite după cursul fixat în § 42 legea LX 1881, sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea judecătorește prealabilă a garanției și se semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170 leg. LX 1881 § 21 leg. XL. 1908). Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de strigare este dator să întregească imediat garanția fixată conform procentului prețului de strigare la aceiași parte procentuală a prețului de strigare la aceiai parte procentuală a prețului ce a oferit (§ 25 XLI 1908).

Timișoara, la 3 Martie 1928.

Dr. Fiala m. p. judecător.

Pentru conformitate
Zivanovici, grefier.

CINEMA:

CETATE: 26 și 27 Martie — APOLLO: 23 și 24 Martie
CONCORDIA: 25 Martie.

Regele Charlestonului

Delicioasă comedie de moravuri din viața societății de azi. O satiră extrem de amuzantă la adresa acestei societăți, în care o pereche de dansatori buni poate ajunge la o situație mai strălucită decât o pereche de savanți.

In rolurile principale: LAURA LA PLANTE și REGINALD DENNY.

Monopol: Filmcentrala, Timișoara.

Institutul de Arte Grafice „CARTEA ROMÂNEASCĂ" Sucursala Timișoara, Piața Țepeș Vodă No. 2. — Telefon No. 1200.

BCU Cluj / Central University Library Cluj